

Праект — лаўрэат VII Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая Ліцера»

Шлях да фальклору

Музей народнай архітэктуры і побыту, што знаходзіцца ў вёсцы Азярцо непадалёк ад сталіцы, сёмы раз прыняў міжнародны фолк-фэстываль «Камяніца». У ліку адметнасцей фэсту — не толькі шырокая канцэртная і забаўляльная праграма, але і фундатарскі пачатак. Так, усе сродкі, атрыманыя ад правядзення «Камяніцы», традыцыйна скіроўваюцца на добраўпарадкаванне, рамонт і падтрыманне ў належным стане ўнікальных будынкаў музея.

Ад гэтай традыцыі арганізатары вырашылі не адыходзіць і сёлета. Таму квітки сталі крыху даражэйшымі, чым каштуе ўваход на тэрыторыю музея. Як распавёў дырэктар установы Эдуард Багдановіч, летась падчас «Камяніцы» было сабрана каля 180 мільёнаў рублёў. Менавіта з дапамогай фэсту музей змог адрамантаваць вельмі цікавы гістарычны аб'ект — кузню. Разам з тым фэстываль дапамагае выконваць і асноўную місію музея — зберагаць і захоўваць спадчыну беларускага народа. Эдуард Антонавіч адзначыў:

— «Камяніца» спрыяе ўзаемаабмену паміж народамі і культурамі, дае нам магчымасць паказаць сваю адметнасць.

І сапраўды, фэст, што сёлета адбыўся пры падтрымцы банка «БелВЭБ», прапанаваўшы публіцы шырокую праграму выступленняў калектываў розных кірункаў фолк-музыкі (канцэрты праходзілі без паўз на дзвюх сцэнах), мноства забаў, сабраў шмат гасцей не толькі з Беларусі, але і іншых краін. Ды і склад удзельнікаў таксама быў для многіх сюрпрызам. Так, да традыцыйных выступоўцаў «Камяніцы» і іншых айчынных фэстаў — гуртоў «Стары Ольса», *Znich, Vuraj*, «Ягорава гара», *Altanka* далучыліся дзіцячыя калектывы «Мілавіца» і «ФолкРада», а ўпершыню ў Беларусі выступілі «Дрымба да Дзига» з Украіны, *Trad Attack!* з Эстоніі і *Dzikie Jablka* з Польшчы.

Шкада, што на малой сцэне гук быў намнога горш адладжаны, чым на вялікай. Але гурты па ўзроўні ніколькі не саступалі выканаўцам з вялікай сцэны. Так, свае праграмы тут прадставілі студэнцкія гурты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў «Этнасуполка» і «Страла», а таксама калектывы «Горынь», «Мярэжа», «Варган». Асобна варта адзначыць выступленні гурта «Жвавы карчмар», у склад якога ўваходзяць супрацоўнікі Музея народнай архітэктуры і побыту. Менавіта гэтыя музыкі сустракалі гасцей на сцэне

Гасцей «Камяніцы» вітае гурт «Жвавы карчмар».

каля царквы, на тэрыторыі этнаграфічнага рэгіёна «Цэнтральная Беларусь», па дарозе на асноўную фестывальную пляцоўку. Хлопцы спявалі песні, ладзілі майстар-класы па беларускіх танцах і гульнях, нават забаўлялі гасцей вясельля, што святкавалася ў дзень фестывалю на тэрыторыі музея.

У ліку адметных момантаў праграмы «Камяніцы-2015» можна назваць і монаспектакль з элементамі батлеечнай

пастаноўкі «Сповідзь пад стрэхамі» ад вядомага музыкі, фалькларыста, лідара гурта «Троіца» Івана Кірчука. Спектакль праходзіў у камернай атмасферы старажытнай царквы і паўтараў падчас фэсту тройчы (і гэта правільнае рашэнне арганізатараў, бо ахвочых пабачыць незвычайнае дзейства было сапраўды шмат). Сам артыст у якасці асноўнай аўдыторыі прадстаўлення абраў дзетак, аднак спектакль быў цікавы хутчэй іх бацькам. Адметна, што батлейку Івана Кірчука, якая з 1999 года захоўвалася ў Галандыі, беларусы пабачылі ўпершыню.

Ва ўступным слове перад спектаклем Іван Іванавіч распавёў:

— Беларускі фальклор здзіўляе глыбінёй, філасофіяй, мудрасцю продкаў, што перадавалася з пакалення ў пакаленне. «Сповідзь пад стрэхамі» — гэта жальба тых маўклівых хат, што стаяць на тэрыторыі музея. У мяне ёсць праграма «Спадчына загінуўшых вёсак», і сёння я выканаю частку песень, найгрышаў з гэтай праграмы.

Вясна, лета, восень, зіма, тыя песні, што гучалі ў старадаўніх вёсках падчас гукання вясны, вітання сонца, жніва, вяселля, у пост, батлеечнае прадстаўленне на Каляды ў спектаклі Івана Кірчука спалучыліся ў адно вялікае дзейства. Яшчэ больш уражлівым яго зрабілі гукі старажытных беларускіх інструментаў («ролю» званоў тут выконвалі нават чыгункі), маскі, а таксама расповеды самога артыста пра адметнасці пэўных традыцыйных і рытуальных дзеянняў, што цягам года выконвалі нашы продкі.

Вясёлыя танцы ад гурта «Этнасуполка».

Фолк-фэст «Камяніца» адметны тым, што яго арганізатары прыслухоўваюцца да пажаданняў гасцей. Так, сёлета былі палепшаны ўмовы праезду да тэрыторыі музея, а таксама лепш наладжанае харчаванне наведвальнікаў, а забаўляльная праграма ўключала шмат дадатковых цікавостак у выглядзе бойкі на пластыкавых мячах, стрэлаў з лука ды інш. Думаецца, што і надалей фэст будзе радаваць выступленнямі новых гуртоў — сапраўдных зорак еўрапейскай фолк-сцэны, вясёлымі танцамі і забавамі.

Марына ВЕСЯЛУХА,
фота аўтара